

Bilo je pred dvema letoma...

Dne 9. avgusta bosta potekli dve leti, odkar je tedanji ministrski predsednik Andreotti sprejel v palači Chigi v Rimu enotno odposlanstvo slovenske narodne manjšine v Italiji. Predsednik vlade je v razgovoru s predstavniki slovenske manjšine dejal, kako se strinja, da je treba manjšini zagotoviti celovito zaščito in v tej zvezi napovedal, da bo pri predsedstvu vlade ustanovljena posebna komisija, ki bo imela nalogo, da izoblikuje predloge o manjšinskih zaščitnih normah, ki naj jih nato odobri parlament.

Člani slovenskega odposlanstva so potek razgovora s predsednikom vlade pozitivno ocenili, pri čemer so med drugim opozarjali na Andreottijeva izvajanja, češ da moreta vlada in parlament celotno zadevo urediti v razmeroma kratkem času — če se ne motimo, je Andreotti govoril o roku 6 mesecev — ker da ima Italija bogata izkustva na področju manjšinske problematike, ki si jih je nabrala, ko je urejala razmere na Južnem Tirolskem. Predsednik Andreotti je slovenski delegaciji tudi zagotovil, da bo celotna zadeva vsekakor urejena v roku, ki ga predvideva ratifikacijski zakon o izvajanju osimskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo.

Minili sta dve leti od sprejema v rimski vladni palači, toda slovenska manjšinska problematika se nikakor ni premaknila z mrtve točke. Vtis imamo, da so se v tem času razmere znatno poslabšale in da se je v večinskih krogih ponovno uveljavilo znano stališče, da je treba z ureditvijo manjšinskega vprašanja čimbolj odlašati in jo zavlačevati, češ da dela čas v prid teze, naj se slovenski manjšini prizna čimmanj pravic, naj se torej med drugim restriktivno tolmačijo obveznosti, ki izhajajo iz osimskega sporazuma.

Da je temu tako, potrjujejo potek dela komisije v okviru predsedstva vlade in zlasti zaključki, do katerih je prišla njena večina. Ti zaključki so, kot smo v našem listu že ugotovili, povsem nesprejemljivi in za manjšino celo žaljivi, če pomislimo, do kakšnih nesmislov se je večina komisije dokopala, ko je obravnavala problematiko Slovencev v videmski pokrajini.

Spričo takšnega položaja, ki ga je treba stvarno vzeti in znanje, se postavlja vprašanje, kako naj slovenska manjšina reagira, če noče, da se stanje še poslabša, in zlasti če noče, da se uresničijo načrti njenih sta-

dalje na 2 strani ■

RAZPLET VLADNE KRIZE V ITALIJI

Počitnice bodo zares odločilne

Predsednik republike Pertini je poveril nalogo za sestavo nove vlade dosedanjemu zakladnemu ministru Pandolfiju, ki sicer politično pripada krščanskodemokratski stranki in je bil na njeni listi tudi izvoljen v parlament, a je v širši javnosti bolj znan kot gospodarski izvedenec, čeprav je njegova šolska izobrazba izrazito humanistična (diplomiral je namreč iz filozofije). Novi ministrski predsednik je mandat sprejel s pridržkom in takoj izjavil, da bo skušal sestaviti vlado izrazito prehodnega značaja, da se na ta način ustvari pogoji za nadaljevanje dialoga med posameznimi strankami in zlasti med Krščansko demokracijo in socialistično stranko. Odnosi med tema strankama so se namreč nevarno zaostriili, potem ko je Krščanska demokracija tajniku socialistične stranke dejansko onemogočila sestavo nove vlade.

Medtem ko pišemo, še ne vemo, ali se bo Pandolfijev poskus posrečil, saj je znano, da so nastale težave glede na morebitno neposredno sodelovanje predstavnikov liberalne stranke v novi vladi. Republikanska stranka je namreč postavila nekakšen veto, češ da bi se liberalci morali pred vstopom v novo vladno večino jasno izreči, kaj menijo o tako imenovani politiki narodne solidarnosti, ki so jo do zdaj odklanjali, ki pa je in ostane za republikance temeljne važnosti.

Za Pandolfijev uspeh pa so vsekakor odločilni socialisti, ki so izjavili, da bodo zavzeli dokončno stališče do nove vlade, potem ko bodo seznanjeni z njenim programom in z njeno sestavo. Socialisti se strinjajo, da bi morala nova vlada imeti značaj premirja, se pravi, da ne bi smela biti preveč politično pobarvana. Le takšni vladi bi socialisti bili pripravljeni nuditi svojo posredno podporo v parlamentu, in sicer tako, da bi se vzdržali glasovanja o zaupnici. O komunistih je znano, da bodo ostali v opoziciji, ker se odklanja njihova zahteva o neposrednem sodelovanju na vladni ravni. Tajnik Berlinguer pa je izjavil, da jemlje partija na znanje morebitno sestavo vlade prehodnega značaja, iz česar bi lahko upravičeno sklepali, da komunisti ne bodo vodili v parlamentu politike obstrukcije.

Če bo Pandolfi sestavil vlado, pomeni, da bo ta zares prehodnega značaja, v pričakovanju, da se razčistijo odnosi med glavnimi italijanskimi političnimi strankami, čeprav je treba priznati, da široka javnost nikakor ne more razumeti takega modrovanja, saj pričakuje, da se po tolikih mesecih, od začetka vladne krize v letošnjem januarju preko političnih volitev v letošnjem juniju, končno le sestavi neka vlada, ki se bo dnevno spoprijemala s kočljivimi problemi, kot so varnost državljanov, go-

dalje na 2. strani ■

Pandolfi vrnil mandat

Medtem ko je bila ta številka lista tako rekoč že zaključena, je s Kvirinala prišla vest, da je poslanec Pandolfi vrnil mandat, ki ga je bil prejel od predsednika republike. Kot pravijo, je bil za ta njegov korak odločilen sklep Centralnega komiteja socialistične stranke, da se socialistični senatorji in poslanci ne bi vzdržali pri glasovanju o zaupnici novi vladi, temveč bi glasovali proti zaupnici, tako da bi morala vlada odstopiti. Socialisti uradno pravijo, da je Pandolfi nameraval sestaviti enako vlado, kot je bila Andreottijeva (koalicija med KD, PSDI in PRI), ki pa je z zadnjih političnih volitev izšla poražena in ki je še v letošnjem januarju bila prejela nezaupnico v parlamentu. V resnici pa so sklepu socia-

listične stranke botrovali tudi in predvsem drugi razlogi; med drugim dejstvo, da je med Krščansko demokracijo ali bolje med njenim tajništvom ter tajništvom socialistične stranke v teku prava pravcata hladna vojna, kar je posledica neuspeha, ki ga je doživel tajnik Craxi, ko je poskušal sestaviti vlado.

Kaj bo v takih okoliščinah naredil predsednik republike Pertini? Za zdaj je znano, da ne bo imel novih posvetovanj s predstavniki političnih strank, temveč po krajšem premisleku sam izbral politiko, ki bo imel nalogo, da poskuša sestaviti vlado. Govori se, da utegne to nalogo prejeti predsednik senata Fanfani.

RADIO TRST A

■ **NEDELJA**, 5 avgusta, ob: 8.00 Poročila; 8.15 Glasba za dobro jutro; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Nediški zvon; 11.00 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 11.05: Mladinski oder: »Ostrostrelec«. (James Fenimore Cooper, Dušan Pertot); 11.45 Motivi z molih zaslonov 12.00 Poročila; 12.15 Nabožna glasba; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Poslušamo spet; 15.30 Nedeljsko popoldne; 19.00 Poročila.

■ **PONEDELJEK**, 6. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba za dobro jutro; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Kratka poročila; 9.30 France Bevč: »Čarovnica Čirimbara«; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Kratka poročila 11.35 Slovenski izvajalci lahke glasbe; 12.00 Ribe in morje; 13.00 Poročila; 13.15 Zborovska glasba; 13.45 Naši ansambli; 14.00 Novice; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.45 Roža mogota; 15.30 Kratka poročila; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Kratka poročila; 17.05 Z naših koncertnih odrov; 18.00 Kratka poročila; 18.05 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ **TOREK**, 7. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba za dobro jutro; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Kratka poročila; 9.30 Rdeče, rumeno, zeleno... in še kaj; 10.00 Kratka poročila; 10.05 Koncert sredi jutra; 11.00 Roman v nadaljevanjih: Ivo Vojnovič - Majda Skrbinšek: »Evinokcij«; 11.30 Kratka poročila; 11.35 Počitniški vrtljak; 13.00 Poročila; 13.15 Glasba po željah; 14.00 Novice; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.45 Naši nepoznani znanjci; 15.30 Kratka poročila; 16.30 Rezervirano za... 17.00 Kratka poročila; 17.05 Sergej Prokofjev: Zaljubljen v tri oranže; 18.00 Kratka poročila; 19.00 Poročila.

■ **SREDA**, 8. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba za dobro jutro; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Kratka poročila; 9.30 Glasba za najmlajše; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Kratka poročila; 12.00 Bodimo resni!; 13.00 Poročila; 13.15 Zborovska glasba; 14.00 Novice; 14.10 Poletna vročica: oddaja v živo z glasbo, nagradami in nasveti; 15.30 Kratka poročila 16.30 Rezervirano za... 17.00 Kratka poročila; 17.05 Kratka poročila; 17.05 Skladba jugoslovanski havtorjev; 18.00 Kratka poročila; 18.05 »Konec dober - vse slabo«, radijska kriminalka (Zora Tavčar) R.O.; 19.00 Poročila.

■ **ČETRTEK**, 9. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba za dobro jutro; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Kratka poročila; 9.30 Otroci se igrajo; 10.00 Kratka poročila; 10.05 Koncert sredi jutra; 11.00 Roman v nadaljevanjih: Ivo Vojnovič - Majda Skrbinšek: »Evinokcij«; 11.30 Kratka poročila; 11.35 Počitniški vrtljak; 13.00 Poročila; 13.15 Glasba po željah; 14.00 Novice; 14.10 Za prijetno popoldne; Jugoton expres; 14.45 Roža mogota; 15.30 Kratka poročila; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Kratka poročila; 18.00 Kratka poročila; 18.05 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ **PETEK**, 10. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba za dobro jutro; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Kratka poročila; 9.30 Na počitnicah; 10.00 Kratka poročila; 11.30 Kratka poročila; 11.35 Slovenski izvajalci lahke glasbe; 12.00 Studio 2, zdaj in nikdar več; 13.00 Poročila; 13.15 Zborovska glasba; 14.00 Novice; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.45 Naši nepoznani znanjci; 15.30 Kratka poročila; 16.30 Rezervirano za...; 17.00 Kratka poročila; 17.05 Od solista do zbora; 18.00 Kratka poročila; 18.05 Kulturni dogodki v deželi in ob njenih mejah; 19.00 Poročila.

■ **SOBOTA**, 11. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Glasba za dobro jutro; 8.00 Novice; 8.05 Z novim dnem; 9.00 Kratka poročila; 9.30 Nekoč, v davnih časih; 10.05 Koncert sredi jutra; 11.00 Roman v nadaljevanjih: Ivo Vojnovič - Majda Skrbinšek: »Evinokcij«; 11.30 Kratka poročila; 11.35 Počitniški vrtljak; 13.00 Poročila; 13.15 Glasba po željah; 14.00 Novice; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.45 Slovenske povojne revije v Italiji; 15.30: Kratka poročila; 16.30: Rezervirano za... 17.00 Kratka poročila; 18.05 »Zludjeva šula«. Radijski prizor; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Vietnamskih beguncev je manj, kot se je mislilo?

Tri italijanske vojne ladje, ki so iskale »Vietnamce na čolnih« (begunce) pred malajsko obalo, so pobrale doslej z morja okrog 1000 beguncev in že plujejo nazaj proti domovini. Tudi druge ladje, zlasti ameriške, norveške itd. so rešile z morja nekaj tisoč beguncev, vendar pa so jih opazile manj, kot se je pričakovalo. To lahko pomeni, da so bile vesti o številu beguncev (pisali so celo o 300.000 beguncih) pretirane, ali pa da so begunski čolni po veliki večini že potonili in je veliko število beguncev našlo smrt na morju. Begunci, ki so jih rešili, so bili v večini primerov že

več dni brez hrane. Med njimi pa so bili tudi številni otroci in ženske v zadnjem štadiju nosečnosti. Ena je rodila eno uro potem, ko so jo dvignili na italijansko vojno ladjo »Andrea Doria«. Otroku so dali ime »Andrea«. Prve begunce, ki so prispeli z letali v Italijo, je sprejel tudi papež.

—o—

PAPEŽ JANEZ PAVEL II. NE BO OBISKAL ULSTRA

Ravnatelj vatikanskega tiskovnega urada Panciroli je potrdil vest, da se papež Janez Pavel II. ne bo ustavil na Severnem Irskem, ko bo 29. septembra obiskal Irsko. Tako je glasnik vatikanskega tiskovnega urada potrdil izjavo britanskega zunanjega ministrstva, iz katerega je izhajalo, da papež Janez Pavel II. ne bo obiskal Ulstra. Vatikanski glasnik je pristavil, da obisk v Ulstru ni bil nikdar predviden.

VOLITVE V BOLIVIJI

V Boliviji so v torek objavili uradni izid volitev, ki so bile 1. julija. Največ glasov si je zagotovila nacionalistična revolucionarna stranka. Sledita dve komunistični stranki, katerih prva je filokitajska in druga filozovjetska.

Kandidata za predsednika republike Suazo in Estensoro drug drugega obožujeta volilnih poneverb.

Splošna podražitev goriva

Medministrski odbor za cene je odobril razne podražitve. Podražitve so naslednje: Bencin super od 500 na 550 lir; Bencin normalen od 480 na 530 lir; Plinsko olje za avtomobile od 215 na 242 lir; Petrolej za ogrevanje franko obala od 172,25 na 183,07 lire; Gazolin franko obala od 163,04 na 190,86 lire; Fluidna nafta franco obala od 132,25 na 136 lir; 10-kilogramska jeklenka franko skladišče od 3750 na 4450. Vlada je tudi sklenila, da bo ponovno predložila dva zakonska odloka. Prvi se tiče javne zaposlitve in drugi policijskih sil. Dne 27.7. je zapadlo sedem od 26-ih zakonskih odlokov, katere je vlada predložila v preteklih mesecih. Čez nekaj dni so zapadli nadaljnji trije odloki.

Marcusejeva smrt

29. junija zvečer je umrl v bavarskem letoviškem kraju Starnberg, kjer se je udeleževal nekega seminarja, sloviti filozof in ideolog takoimenovane »študentovske revolucije« leta 1968 Herbert Marcuse. Bil je rojen v bogati judovski družini v Nemčiji, odkoder se je izselil po Hitlerjevem prihodu na oblast in lahko odpotoval po kratkem bivanju v Švici v Ameriko, ker je imel denar. Tam je postal čez 5 let ameriški državljan in je predaval na raznih univerzah, zlasti v Kaliforniji. Bil je prepričan, da je za človeštvo nastopila doba obilja in da je zato treba marksizem popraviti v tem smislu in privoščiti človeku več svobode. V tem je bilo bistvo njegove filozofije, ki se je prijela mladine, a po letu 1968 in zlasti po nastopu nove gospodarske krize v sedemdesetih letih je nastopil zanj zaton in danes se še komaj kak mlad človek zmeni zanj, čeprav njegov filozofski doprinos k sodobni misli in kritiki resnično ni bil majhen. Pokopali so ga v Nemčiji po judovskem verskem obredu.

Počitnice bodo...

■ nadaljevanje s 1. strani

spodarska kriza, učinkovitost javne uprave itd.

Glede na razvijanje dogodkov v Italiji ima opazovalec vtis, da so za Pandolfijev uspeh predvsem odločilne poletne počitnice, ki se jim nihče v Italiji noče odpovedati, pa naj se zgodi karkoli. To pa je vsekakor slabo spričevalo zlasti za sedanji vodilni politični razred v državi.

Bilo je pred dvema letoma...

■ nadaljevanje s 1. strani

rih in novih nasprotnikov. V tej zvezi v našem listu ne bomo povedali nič novega, če danes ponovno napišemo, da bi morali Slovenci v Italiji predvsem odpraviti tisto žal še vedno globoko zakoreninjeno miselnost, da mora rešitev naših problemov priti nekako z vrha, vsekakor pa od zunaj, češ da smo sami prešibki, da bi lahko kaj zase izbojevali. Takšna miselnost pa je po našem prepričanju le navaden alibi za našo

lenobo, za naše pomanjkanje domišljije in tudi za pomanjkanje politične ustvarjalnosti. Skrajni čas je, da se Slovenci v zamejstvu odločimo za še enotnejše in odločnejše politične akcije, da še bolj mobiliziramo slovensko javno mnenje, saj je to po našem edino jamstvo, če hočemo, da se bo vprašanje celovite zaščite premaknilo z mrtve točke in bilo urejeno tako, kot ustreza načelu pravičnosti in pravilnemu pojmovanju demokracije.

Dva važna zakona v deželni svet

Deželni svet Furlanije-Juljske krajine je pred počitnicami izglasoval več pomembnih zakonov. Omenimo naj samo dva važnejša: ponovno financiranje zakona št. 23, to je zakona, ki predvideva prispevke za kulturne dejavnosti, ter zakona v korist kulturnim in arhitektonsko značilnim nepremičninam.

Oba zakona je predložil deželni odbor, ki ga podpirajo demokristjani, komunisti, socialisti, socialdemokrati, republikanci in Slovenska skupnost. Zanimivo je, da se je vladna večina ob omenjenih zakonskih predlogih razbila, saj so komunisti in socialisti glasovali proti sprejetju omenjenih zakonov, ostale stranke večine, med njimi tudi Slovenska skupnost, pa za njihovo odobritev. Deželna vladna večina se je tako kar dvakrat zaporedoma razbila in vse kaže, da bo prišlo kmalu do splošne politične krize v naši deželi. Sedanja deželna vladna večina, ki ima za seboj eno leto pisanega življenja, ima najbrž štete ure, saj je jasno, da bodo stranke v deželi — po zgledu rimske krize — naredile ustrezne zaključke. Vprašanje je le, kdo naj sproži krizo in si tako prevzame odgovornost za razplet in za rešitev krize, iz katere bo izšel novi deželni odbor.

Pri omenjenih dveh zakonih, ki zadevata razvoj in delovanje na kulturnem in sorodnem področju, so komunisti in socialisti glasovali proti najbrž tudi iz političnih razlogov (ustvariti primerno politično ozračje v dvorani in nesoglasje med vladnimi strankami, katerih zaveznitvo vedno bolj šepa), nekaj pa tudi zaradi starih polemik proti odborniku Mizzauu, ki je na podlagi teh zakonov dobil nekatere pristojnosti, ki jih prej ni imel.

Bodi kakorkoli že: nam se le zdi čudno, da sta komunistična in socialistična stranka, ki imata v svojih vrstah vključene tudi Slovence, glasovali proti zakonom, ki dajejo možnost slovenskim kulturnim organizacijam in društvom, da prosijo za deželni prispevek, ki je posebno dragocen za tiste organizacije, ki nimajo drugih podpor. Dolžnost teh strank bi bila prav obratna: napraviti vse, kar je mogoče, za razvoj tudi

Sadat o zahodni pomoči

Predsednik Sadat je izjavil, da so Zahodna Evropa in Združene države pripravljene pomagati Egiptu glede prehrane in obnove. Egipt nujno potrebuje pomoč zaradi demografske eksplozije, ker se egiptovsko prebivalstvo vsakih deset mesecev poveča za milijon ljudi.

V nadaljevanju je Sadat izrekel prepričanje, da bo mogoče rešiti odprto vprašanje z Izraelom. Načrt za podelitev upravne avtonomije zasedenim ozemljem je velika pridobitev za egiptovsko ljudstvo.

Sadat je grajal Sovjetsko zvezo, ker se je uprla podaljšanju mandata za vojsko Združenih narodov na Sinajskem polotoku. Sovjetska zveza po Sadatovih besedah dokazuje, da nasprotuje miroljubni ureditvi položaja na Bližnjem vzhodu, ker pri tem ne gre vse po njenih načrtih.

slovenske kulturne dejavnosti v zamejstvu. Trezno in konstruktivno se nam zato zdi za držanje Slovenske skupnosti, ki je zakon podprla in tako omogočila njegovo izglasovanje (24 glasov je bilo namreč naklonjenih zakonu, 22 pa nasprotnih — odločilen je bil torej glas SSk). Če bi Slovenska skupnost glasovala v deželni svet proti zakonu o financiranju kulturnih dejavnosti, bi za leto ostala naša kulturna društva takorekoč praznih rok. Tudi Stalno slovensko gledališče bi prišlo ob kakih 45.000.000 lir. Zato gre vse priznanje SSk, da se je za zakon zavzela in omogočila v deželni zbornici njegovo odobritev.

—o—

BENCIN IN TURISTI

Tuji turisti, ki so si pred podražitvijo nabavili bencinske kupone, morajo pri bencinskih črpalkah plačati razliko 50 lir na liter bencina, se pravi razliko med staro in novo ceno. Tako se glasi uradno sporočilo Združenja upraviteljev bencinskih črpalk.

PROSTOR MLADIH

Skavtski jamboree v Logu pod Mangartom

V dolini Koritnice je v polnem teku drugi zamejski skavtski jamboree, to je skupni tabor tržaških, goriških in koroških skavtov in skavtinj. Prvi tak tabor je bil leta 1976 v Pinedu pri Clautu v dolini Cellina, ko so pripadniki skavtske organizacije praznovali 25-letnico ustanovitve skavtske organizacije na Tržaškem. Letos pa so na vrsti drugi jubileji: 20-letnica ustanovitve koroških skavtov, 20-letnica ustanovitve tržaških skavtinj in 15-letnica ustanovitve goriških skavtov.

Najlepši način praznovanja teh obletnic je seveda skupni tabor, ki povezuje visoko število skavtskih bratov in sester iz vsega zamejstva in ki tako nudi priložnost udeležencem, da se med seboj spoznajo in obogatijo z izkušnjami različnih skupin in pokrajin.

Tako se je 25. julija uradno začel ta drugi jamboree. Na travniku, ki ga obkrožajo na eni strani Mangart in Jalovec, ob strani Loške stene, na drugem koncu pa Jerebica in Rombon, je zraslo 97 šotorov, v katerih prebija svoje počitnice nad 280 zamejskih mladincev. Razdeljeni so na pet podtaborov, ki imajo samostojno življenje, skupno pa imajo kako prireditve, taborne ognje in srečanja. Tržačani so razdeljeni na dva mešana podtabora. Prvega vodi Marij Ciani, drugega pa Marijan Kravos. Duhovni vodja je Tone Bedenčič. Goričani imajo tudi dva podtabora: dekleta vodi Franka Ferletič, fante pa Marko Bukovec. Duhovni vodja je Kazimir Humar. Koroški skavti in skavtinje imajo svoj podtabor pod vodstvom Franca Krištofa. Njihov duhovni vodja je Janez Ulaga. Tržaški najmlajši člani,

POLEMIKA MED JUGOSLOVANI IN ČESKOSLOVAŠKO

Beograjski dnevnik Borba, ki je glasilo Zveze komunistov Jugoslavije, je pred dnevi objavil daljši članek, ki ostro graja češkoslovaški tisk in češkoslovaško televizijo, katerima očita, da skušata poglobiti razkol v okviru gibanja neuvrščenih. Borba poudarja, da je glavni cilj češkoslovaškega tiska in televizije razkrojiti gibanje neuvrščenih. V tej zvezi Borba opozarja na oddajo praške televizije in na komentar dnevnika Rude Pravo, ki sta navajala primer Kube in Vietnama, češ da ti državi pripadajo levici, medtem ko bi Jugoslavija pripadala desnici.

Jugoslovanski tisk je v pričakovanju vrhunškega zasedanja neuvrščenih držav, ki bo v kubanski prestolnici Havani, sicer že večkrat polemiziral s tistimi, ki po svoje pojmujejo gibanje neuvrščenih. Polemika pa se je omejevala na razglabljanje o načelih, medtem ko se zdaj navaja Češkoslovaška, se pravi država, ki pripada taboru tako imenovanega stvarnega socializma. Po mnenju nekaterih političnih opazovalcev je zadnji članek v glasilu Zveze komunistov Jugoslavije dokaz, da je Jugoslavija s prstom pokazala na tiste, ki predstavljajo največjo nevarnost za gibanje neuvrščenih.

volčiči in veverice, ki jih je bilo, z voditelji vred, nad 110, so taborili na istem prostoru, in sicer od 17. do 26. julija.

Otvoritev II. jamboreeja je bila 25. julija, ko so zbranim udeležencem spregovorili predstavniki treh pokrajin. Poudarili so pomen tega zamejskega mladinskega srečanja, ki ni le priložnostni shod mladit, temveč sad celoletnega dela po skupinah na Tržaškem, Goriškem in Koroškem.

Taborno življenje poteka po že ustaljenih programih, ki obsegajo igre, izlete, spoznavanje okolice in narave in podobno. Posebno uspešen je bil športni dan, ko so se vsi udeleženci pomerili v tevoladnih veščinah.

V nedeljo je Koritnica naravnost zaživel, toliko je bilo obiskov staršev in prijateljev. Še več gostov si prireditelji obetajo v nedeljo, 5. avgusta, ko je v popoldanskih urah napovedana prireditve za goste.

Teh je tudi med tednom precej. Ko to pišemo, pričakujejo udeleženci obisk tržaškega in goriškega škofa. Do nedelje, ko bo na sporedu slovesna prireditve in z njo povezan uradni konec jamboreeja, se bo vrstilo še nekaj »pokrajinskih« tabornih ognjev, to je večernih sporedov ob ognju, ki jih bodo priredili posamezni podtabori, udeležili pa se jih bodo vsi prisotni. Dalje bo na vrsti »slovenski dan« s spoznavanjem položaja naših manjšin v Italiji in v Avstriji. Najbolj pozitivna pa je možnost, ki jo imajo udeleženci različnih krajev, da se med seboj spoznavajo in spodbujajo v uresničevanju skavtskih idealov medsebojnega bratstva, rasti v veri in zvestobi svoji narodni skupnosti.

»Kraški muzej« in razstava vin v Repnu

V Repnu so v petek uradno odprli kulturni center »Kraški muzej« in osmo pokrajinsko razstavo vin. Po nastopu dolinske godbe na pihala »Breg« je pokrajinski odbornik za kmetijstvo in turizem Lucijan Volk orisal pomen obeh pobud, nakar so si predstavniki oblasti in gostje ogledali prostore »Kraškega muzeja«, ki niso še povsem dokončani. Na borjaču pred muzejem je bil nato koncert antične in moderne komorne glasbe v izvedbi flavtista Miloša Pahorja in klavičembalistke Dine Slama.

V Repnu so razglasili zmagovalce osme pokrajinske razstave vin, obenem pa sta nastopila tudi folklorna ansambla »Primavera« iz Humina in »Bojanci« iz Bele krajine. Številno občinstvo je s ploskanjem nagradilo plesalce in pevce iz Humina in Bele krajine, ki so v živopisnih nošah prikazali izbor ljudskih plesov in pesmi iz Furlanije in Bele krajine.

Na borjaču pravkar odprtega »Kraškega muzeja« so nato razglasili zmagovalce osme pokrajinske razstave vin. Žirija je določila, da pripada prvo mesto za teran Emilu Škabarju iz Repna, ki je prejel pokal de-

želnega sveta. Drugo mesto je pripadlo Karlu Škabarju prav tako iz Repna, tretje pa Borisu Miliču. Za črno vino je bil s pokalom repentabske občine nagrajen Danilo Lupinc iz Praprota, drugo mesto je zasedel Mario Graccogna iz Milj, tretje pa Mario Smotlak iz Mačkolj. Za belo vino je bil nagrajen s pokalom deželnega odbora Sergio Kocjan iz Doline, drugo mesto je pripadlo Zoranu Parovelu iz Mačkolj, tretje pa Stanku Miliču iz Zgonika. Prvonagrajenci v vseh treh kategorijah so prejeli tudi darilo openske posojilnice.

—o—

PROMET V TRŽAŠKEM PRISTANU

Pristaniški promet v Trstu je junija letos dosegel novo prvenstvo. Promet blaga je znašal 4 milijone ton, kar je skoraj 49 odstotkov več kot istega meseca lani. Povečanje je predvsem posledica večjega dovoza petroleja za naftovod, in sicer za več kot milijon ton.

V prvem polletju se je dovoz petroleja povečal za 13 odstotkov, medtem ko je bil ostali promet nespremenjen.

Na veselo »kraško ohcet«!

Letošnja »kraška ohcet« bo od 30. avgusta do 2. septembra. To bo že osma »kraška svatba«. Poročila se bosta Marjan Krpan s Kolonkovca, star 29 let, bančni uradnik v Tržaški kreditni banki in 24-letna Graciela Luin iz Škednja, katero mnogi poznajo iz Tržaške knjigarne, kjer je bila do nedavnega prodajalka. Zdaj pa je tudi ona v bančni službi in sicer uradnica pri podružnici Ljubljanske banke v Trstu. Tudi

ženin je znan širšemu krogu kot tajnik KASTE, kluba absolventov slovenske trgovske akademije v Trstu.

Letos bo »kraška ohcet« prej kot navadno, glede na to, da ji je skoro vsako leto nagajalo vreme. Za »ta veseli dan« se namreč zbere na Repentabru in v Velikem Repnu veliko število ljudi, pravih in »improviziranih« svatov. Vseh so vesele tamkajšnje gostilne.

MALO TURISTOV Z VZHODA

V Trstu je videti to poletje le kakšen madžarski avto, medtem ko ni opaziti avtov z romunskimi in češkoslovaškimi znaki, ki so bili sicer tudi v preteklih poletjih redki, vendar pa ne ravno senzacija. Tudi v Avstrijo prihajajo iz vzhodne Evrope samo madžarski avti in avtobusi. Čudno je, da je tudi letos tako malo turistov iz Poljske, kljub poljskemu papežu v Rimu. Absolutno odsotni pa so avti s sovjetsko tablico. Sovjetom je, kot se zdi, še vedno lažje poleteti v vesolje kakor pa dobiti potni list (in devize) za potovanje na Zahod. Le česa se tako boje?

POŽARI NA KRASU

Zaradi suše, vročine in vetra se zadnje dni množijo požari na Krasu. Pogosto je slišati sirene gasivcev, ki drviyo na Kras s svojimi cisternami. Razbite steklenice, s katerimi je posejano vse gozdno območje, lahko že same po sebi delujejo kot leče za vžiganje, a verjetno je tudi, da mnogi neprevidni in nerodni mestni izletniki in avtomobilisti mečejo v suho travo še prižgane cigaretne čike. Sumi pa se tudi, da razni zločinski tipi nalašč požigajo, da bi uničili gozdove na zaščitenem področju in izsilili proglasitev tega področja za gradbeno področje.

Prijetnosti in neprijetnosti »ferragosta«

S 1. avgustom se je začel za mnoge takomenovani »ferragosto«, tradicionalne avgustovske počitnice v Italiji. Ta tradicija je zajela zadnja desetletja tudi Trst, a ni prav prijetna, ker je v teh tednih zaprtih le preveč trgovin in restavracij, pa tudi uradi so napol prazni. Včasih ni mogoče opraviti niti nujnih opravil v uradih. Ljudem je sicer treba privoščiti počitnice, vendar bi bilo zanje in za druge boljše, če bi bile te boljše razporejene čez ves poletni čas. To bi omo-

gočilo tudi boljše gostinske usluge v restavracijah in hotelih, zmanjšalo pa bi tudi gnečo na cestah in morda preprečilo tako naglo dviganje cen v tem času.

—o—

NAŠE SOZALJE

V bolnišnici v Trstu je umrla po dolgi bolezni gospa Angela Kacin, žena prof. Antona Kacina. Pokopali so jo v torek na Opčinah. Možu, hčerka Mariji in Metki in sinu Janezu izražamo naše iskreno sožalje.

VOJAŠKE SLUŽNOSTI V DEŽELI

Urad dežele Furlanije - Julijske krajine za vojaške služnosti je ponovno stopil v stik z deželnima upravama Emilie-Romagne in Toskane v zvezi z meddeželno konferenco o vojaških služnostih. Na tej konferenci bodo preučili problematiko prisotnosti vojaških sil na raznih področjih v državi.

Obširna področja Furlanije-Julijske krajine so podvržena vojaškim služnostim, zaradi česar si deželna uprava že dalj časa prizadeva, da bi se ta bremena olajšala, oziroma da bi se vojaške služnosti pravičneje porazdelile po raznih področjih v državi. V tej zvezi obstaja mešana paritetna komisija, ki je bila ustanovljena pred dvema letoma in je do zdaj že poskrbela, da so se vojaške služnosti v Furlaniji-Julijski krajini zmanjšale za 50 odstotkov.

NOVICE

FORLANI NOVI TAJNIK KD?

Že nekaj časa krožijo govorice, da se namerava dosedanji zunanji minister Forlani potegovati za mesto političnega tajnika KD. Zaccagnini vidi baje v njem svojega glavnega konkurenta, tistega, katerega se mu je najbolj bati. Forlani je bil že vedno kritično razpoložen do Zaccagninijeve linije v stranki. Ker pa je bil zvest Moru, Moro pa je porival naprej Zaccagninija, se tudi Forlani ni temu upiral, medtem ko hoče zdaj, kot pravijo, na strankinem kongresu odločno kritično nastopiti proti Zaccagninijevi politični liniji.

SE LETOS KONGRES KD?

Šele seznanilo komunističnega glasila, da bo že dolgo odlašani kongres Krščanske demokracije šele marca prihodnjega leta, je pripravil vodstvo KD do tega, da je izjavilo, da bo kongres v resnici še pred koncem letošnjega leta. Datum bo določil nacionalni svet stranke. Verjetno bo to, kot pojasnjujejo v krščanskodemokratskih krogih, v začetku decembra. Odlašanje s kongresom KD zavlačuje tudi politične odločitve, kajti na kongresu bodo izvolili novo strankino vodstvo, od tega pa bo odvisna politika KD in tako tudi politika vlade in reševanje nalog v državi. Nekateri so sumili Zaccagninija, da nalašč odlašajo s kongresom, da bi dalje časa ostal na vodstvu stranke, in se v tem morda niti niso motili.

KDO JE UBIL ZUHEIRJA MOHSENA?

Libanonski listi trdijo, da sta ubila palestinskega gverilskega prvaka Zuheirja Mohsena v Nici neki poklicni vzhodno-nemški morilec in neki njegov sodelavec po rodu Egipčan. Do teh zaključkov je baje prišla tudi francoska policija po preiskavi in zaslisanju družine Mohsena. Mohsenova žena je videla morilca.

Mohsenovo truplo so pripeljali v Damask, kjer je bil slovesen pogreb. Sirski predsednik je prejel številne sožalne brzojavke arabskih držav. Mohsen je bil namreč tudi član vodstva sirske vladne stranke »Baath«.

V mohamedanskih predelih Beiruta je bila pred dnevi protestna stavka proti umoru gverilskega prvaka. Gverilska struja SAIKA, katero je vodil Mohsen, je hotela napasti sedež egiptovske tiskovne agencije, a so sirski vojaki to preprečili. Stavka je povzročila motnje tudi v mednarodnih telekomunikacijah Libanona.

Mariu Saherju v spomin

V Pevmi je pretekli teden nenadoma umrl Mario Saher, star komaj 37 let. Ko smo zvedeli za tragično novico, nismo mogli verjeti, saj je bil Mario mlad, živahen, delaven in zdrav. Toda nenadoma se je pretrgalo njegovo mlado življenje, smrt ga je iztrgala družini in vaški skupnosti, v katero je bil vključen z dušo in telesom. Delal je v podgorski predilnici, v teh dneh bi se moral preseliti v komaj dokončano hišo, za katero je žrtvoval mnogo časa in denarja, toda usojeno mu je bilo drugače. Poznali smo ga kot veselega in delavnega mladeniča, rad se je lotil vsakega dela, pomagal je povsod, kjer je bilo treba. Nikoli in nikomur ni odrekel dobre besede in pomoči. Vse svoje mlado življenje je posvetil delu, z vsakomer je bil prijazen, vsi so ga poznali kot dobrega in poštenega človeka.

V zadnjih letih se je močno vključil v prosvetno življenje v vasi in bil najbolj delaven član prosvetnega društva »Naš prapor«; skrbel je za mladino in mnogo svojega prostega časa posvetil prav tej dejavnosti. Angažiran pa je bil tudi v političnem življenju, saj je bil že od vsega začetka član rajonskega sveta v Pevmi, v katerem se je udeleževal kot eden najbolj aktivnih članov. Bil je tudi član pripravljalnega odbora praznika v Pevmi, ki se je vršil ravno v teh dneh in pokojni Mario je še pred dnevi pomagal pri organizaciji. Prireditelji so se ga spomnili tudi ob tej priložnosti in ves izkupiček letošnjega praznika bodo poklonili njegovi prizadeti družini. Mario Saher je pomagal tudi pevski župnijski skupnosti, nikoli ni odrekel pomoči, rad je sodeloval pri vseh pobudah, ki jih je kdorkoli priredil v vasi; z veseljem je delal tudi pri prijateljih na kmetih, saj se je oprijel vsakega dela. S svojim nastopom in nasmejanim obrazom je bil priljubljen pri vseh domačinih; označevala ga je resnost in dobrota.

V vasi se je v ponedeljek zjutraj zbrala ogromna množica domačinov in ljudi iz drugih krajev, saj so ga poznali domala vsi, mnogo je bilo tudi njegovih delovnih kolegov, med katerimi je bil zelo znan, saj se je boril tudi v sindikalnem gibanju in bil eden izmed stalnih in vztrajnih članov notranje sindikalne organizacije v podgorski tovarni. Pokopan je v domači zemlji, ki jo je nadvse ljubil in kamor smo ga spremili v vročem poletnem jutru, na dan po prazniku sv. Ane. V domači cerkvi je opravil obred župnik Stanko Premrl, ki se je spomnil pokojnika v daljšem govoru; na koru in na pokopališču mu je pel moški zbor iz Pevme, Oslavja in Štnavra, na pokopališču pa so se od Maria Saherja poslovili predstavniki domačega društva, sindikalne organizacije in Silvino Poletto, ki je občuteno orisal pokojnikov lik in njegove odlike. Kot prijaznega, podjetnega in še zlasti dobrega mladeniča ga bodo ohranili v spominu vsi, ki so ga poznali. Naj počiva v domači zemlji, Bog naj ga bogato poplača za vse, kar je storil v tako kratki dobi življenja. Ženi in hčerki ter vsemu sorodstvu izrekamo občuteno sožalje.

Kaj bo z goriškimi tržnicami?

Že več časa se v Gorici govori o možnosti, da bi popolnoma preuredili ves prostor v neposredni bližini tržnic na debelo in na drobno. Kaže, da so že dali nalog nekemu arhitektu, da preuči celotni prostor in da najde najprimernejšo rešitev za rekonstrukcijo obstoječih objektov; torej je namen da se nekaj naredi na tem področju.

Ne vemo, če je sploh kdo dobro »zapopadel« to vprašanje, ker se ne moremo rešiti vtisa, da se v Gorici včasih sprejmejo odločitve kar s preveliko lahkoto, še zlasti kar se tiče javnih del. Oba trga sta za naše mesto nekaj posebnega, edinstvenega, kraj, kjer se je zmeraj zbirala množica ljudi iz vseh krajev, iz okolice, iz sosednje države in iz mesta. Tu so bile odprte številne trgovine, kmetice so nosile oziroma še nosijo prodajat svoje pridelke, tu so banke, je pošta in tako dalje. Skratka, gre za »srce« Gorice. Pravijo, da bodo v bodočnosti to okolje spremenili, ker da so velike potrebe po parkirnih prostorih in da je najprimernejši prostor za to prav pokrita oziroma odkrita tržnica. Sedaj bi radi s tem kar nenadoma pometli, vse porušili, zgradili nov trg in pod zemljo velike hale za avtomobile, kot če bi v Gorici beležili nepretrgano rast avtomobilskih števil. Vse skupaj je že nekaj komično-tragičnega, še nekaj porastov cene bencina in bomo morali

misлити kvčejemu za kako nadstrešnico za kolesa. Na vse to ne pomislijo, ko dajo nekemu nalogo, da izdelava načrte, in hipoteze, ki jih ta arhitekt nakazuje v svoji študiji, so kar se da zanimive. Od tega, da bi glavni trg za prodajo sadja na debelo prenesli kar v avtoport ali da bi premaknili manjšo tržnico na kraj, kjer je sedaj velika, ali da bi obstoječo malo tržnico porušili in tam zgradili nekaj novega. Vse diši po nekem avanturizmu, ki bi Gorico stal milijarde, ko bi verjetno s par sto milijoni lahko preuredili obstoječe objekte. Toda zdrava pamet je pri naših politikih nekaj nenavadnega, kaj vse jim roji po glavi, vedo samo oni. V zadnjih letih so sicer »obogatili« Gorico že z vsemi mogočimi strukturami, da bi se ne preveč čudili, če nam bodo tudi sedaj pripravili kako presenečenje. K vprašanju se bomo še povrnili.

—o—

DIVJAŠKA »ETA«

Po divjaških zahrbtnih atentatih zadnjih dni v Madridu na prebivavstvo, ki ni nič krivo, se manjšajo v svetu simpatije za osvobodilno gibanje Baskov. Njihova teroristična organizacija ETA se proglašava za odgovorno za več atentatov v Madridu, pri katerih je bilo pri priči ubitih 5 ljudi, nad 100 pa jih je bilo ranjenih, mnogi med njimi hudo.

Praznik petja in vina uspel

V nedeljo, 29. julija, se je zaključil tradicionalni Praznik petja in vina v Pevmi, ki je letos izredno dobro uspel. Mnogo ljubiteljev petja in vina se je zbralo na prireditvenem prostoru, prišli so od vseh krajev Goriške in tudi z onstran meje, poleg številnih domačinov, ki so v prijetnem vzdušju in prijateljski družbi preživeli par večerov. V soboto je igral ansambel »Dobri prijatelji« iz Brežic, ki je v Pevmi že star znanec in ki je tudi letos prijetno zabaval številne gledalce; isti ansambel je nastopil tudi v nedeljo zvečer. Osrednja točka kulturnega programa je bil koncert »Ribniškega okteta«, ki je navdušil občinstvo z odličnim izvajanjem slovenskih in tujih pesmi. Ribniški oktet je mlada, pred letom nastala skupina, ki pa ima v svoji sredi nekatere boljše člane Slovenskega okteta in ki je v enem letu nastopila že štiridesetkrat, v

kratkem pa se bodo člani okteta predstavili s celovečernim koncertom v Križankah v Ljubljani. Njihovo podajanje je bilo na višini, odlikovali sta jih glasbena zlitost in skupinsko podajanje, vrhunski pa so bili tudi solistični nastopi zlasti Kozlevčarja, Koresa in Ognjanoviča. V začetku drugega dela so zapeli tudi pesem v spomin na preminulega Maria Saherja, ki je bil eden izmed članov organizacijskega odbora tega vaškega praznika, zaključili pa so z ribniško himno in dodali še znano Kalinko. Nastop je bil zares kvaliteten, škoda le, da je nekoliko motil cestni promet; primerno bi bilo, da bi Ribniški oktet povabili v eno izmed goriških dvoran. Vsekakor pa so poslušalci bili deležni prvovrstnega pevskega poustvarjanja. Praznik se je zaključil ob zvokih Dobrih prijateljev in ob pokušnji domačih jedi ter zlasti dobrega briškega vina.

Letošnja »Kamenica«

Velika množica se je v nedeljo udeležila osrednjega dela osmega shoda prijateljstva na Kamenici v Beneški Sloveniji. Gotovo je bila letošnja Kamenica najbolj množični izraz volje Beneških Slovencev in celotne narodnostne skupnosti za uresničitev narodnostnih in socialnih pravic v znamenju povezovanja s sosedi. Nastopile so folklorne skupine, pevski zbori in ansambli iz Benečije, Furlanije, Slovenije in Koroške. Pozdravni nagovor v italijanščini je imel dr. Ferruccio Clavora, ki je podčrtal po-

men vsakoletnega srečanja ter se zavzel za uresničitev narodnostnih pravic z zaščitnim zakonom ter socialnih pravic z zagotovitvijo primerne gospodarske osnove v okviru razvojnega načrta, načrta za obnovo Furlanije in uresničevanja osimskih dogovorov. Srečanja so se udeležili vidni predstavniki političnega življenja. Prisoten je bil predsednik deželne sveta Colli. Prisostvoval je tudi jugoslovanski generalni konzul v Trstu Cigoj. Kamenica se je pričela kot vsako leto s sveto mašo

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

V prodaji je novi »Zaliv«

Izšla je nova dvojna številka revije »Zaliv«, prva in druga letnika 1979. (Mimogrede rečeno: nikjer v reviji ne najdemo več navedeno, koliko letnikov že ima za seboj).

Kot uredniški uvodnik je najbrž mišljen samo s tremi zvezdicami podpisani esej »Na nasledli ladji« in s podnaslovom »Napotki za nespodbudno razmišljanje«. Kot že naslov in podnaslov dovolj jasno povesta, gre za razmišljanje o naši narodni usodi, pa tudi o usodi naše manjšine. Članek polemizira z znano Kardeljevo tezo o »spanjanju narodov, ne da bi (socializem oz. komunizem) uporabljal nasilje nad stvarmi«, ki jo tudi citira po mesečniku »Dan«. Uvodnik odločno zavrača tako tezo in pravi med drugim: »Razumljivo je, da Slovenci takih tez ne moremo sprejeti, ker se komaj pripravljamo, da bomo potrdili svojo narodno-politično identiteto, ne pa da bi jo zdaj žrtvovali na oltarju neke meglene »občečloveške vsebine«. Toliko manj pa je tak načrt sprejemljiv za narodno skupnost, ki živi ločena od matice in bi zato spojitev z večinskimi nematičnim narodom pomenila dokončno odpoved svoji identiteti ...«.

Če bi bilo naše okolje zadosti občutljivo za glas intelektualcev, kot prihaja do izraza med drugim v reviji »Zaliv«, bi morale vzbuditi te in podobne besede v uvodniku žive odmeve.

Revija objavlja tudi sloviti govor, ki ga je imel pokojni Virgil Šček v jeseni 1944 v cerkvi v Lokvi, potem ko je slišal, da je neki fant izjavil v družbi, ne da bi bila ta ugovarjala, da je treba Ščeka ubiti. Šček je v govoru razkril svoje pošteno in slovenstvu zvesto, na žrtve pripravljeno življenje. Govor pa je tudi prikaz lepega kosa primorske zgodovine v tem stoletju. Nadaljevanje govora bo objavljeno v prihodnji številki revije.

Slavko Tuta objavlja začetek spisa z naslovom »Odločilni nastop primorske mladine v letih 1926-1927«. Avtor v svojem zelo zanimivem in dokumentiranem spisu živahno polemizira z različnimi današnjimi »popravljavci« primorske zgodovine. Poudarja, da pri mladini, ki je tista leta sodelovala v odporu proti fašizmu in raznarodovanju, ni šlo za kake revolucionarje, ampak »v pretežni meri za nacionalno orientirano mladino. ... in naj mi verjamejo zgodovinarji: naziva »revolucionarno usmerjena mladina« si niti jaz niti drugi akterji mladinskega gibanja nismo nikoli prisvajali«, piše Tuta. Malo dalje pravi: »Naj Milica Kacin-Wohinz kar mirne duše pregleda svoje zgrešene trditve že v »Prispevkih za zgodovino delavskega gibanja« leta 1960, pa potem v poznejših publikacijah. Martelanc in Vodopivec se enostavno nista mogla prištevat k iredentistom, ker je bila takratna partijska ideološka zamisel urejanja Evrope na popolnoma zgrešenih osnovah. To so bili kominternovci in poznejši kominformovci od Regenta navzdol, da ne grem na pódodo čez mejo«. Avtor poziva k vestnosti pri poskusu, da se tizlušči zgodovinska resnica. Tudi ta Tutov za odkrivanje resnice važen spis se bo nadaljeval v prihodnji številki.

Provansalski pesnik Ezio Martin nadaljuje z objavljanjem svojega dopisovanja s Francetom Bevkom v času po drugi svetovni vojni in iz njihovih pisem zvemo marsikaj zanimivega, tudi take stvari iz tedanjega literarnega oziroma kulturnega, pa tudi političnega življenja (vsaj v odsevu),

ki tedaj javnosti niso bile znane. Tako zvemo npr. s presenečenjem, da je bil Ezio Martin kljub svojemu prijateljstvu z Bevkom in velikim zaslugam za slovensko literaturo in kljub svoji poroki s Slovenko, Primorko, izgnan iz Jugoslavije. Kaj več o tem bomo zvedeli iz nadaljevanja.

Prisrčno, toplo in v elegantnem jeziku ter slogu je napisan lirični spis »Moja drevesa« Zore Tavčar. Za motive si je izbrala štiri značilna drevesa: jablano, lipo, jelšo in platano. Medtem ko nas v poglavju o jablani kot po čarovniji presadi v svet starodavne kmečke Štajerske, pa nas v poglavju o platani povede v očarljivo mednarodno družbo deklet med zadnjo vojno na Dunaju. Pri branju se nam vzbudi občalovanje, da Zora Tavčar ne piše kaj več: bila bi z lahkoto najboljša sodobna slovenska pisateljica in verjetno tudi vseh časov do zdaj.

Tavo Burat, s poitalijančenim priimkom Gustavo Buratti, končuje v tej številki svoj esej v zagovor piemontskega in hkrati vseh zatiranih narečij pod naslovom »P. P. Pasolini in vprašanje narečja«. Zanimivo je njegovo mišljenje o takimenovanem »progresističnem« kleriku iz komunistične partije. Pod to besedo je mišljen fanatičen levi klerikalec-komunist, centralist in v bistvu stalinist, kateremu gre na živce vse, kar odstopa od enotnega modela, torej tudi narečja in jeziki malih narodov. Diskusija med predstavnikom takega mišljenja iz italijanske partije in Buratom je dokaj aktualna.

Avtorka, ki se skriva pod psevdonimom Jasminka, nadaljuje pripovedni spis »Magnetofonski trak«, o katerega literarni vrednosti si je še težko ustvariti pravo sodbo. Avtor z začetnicama J.S. razmišlja v eseju »Bias« o »vzrokih manjvrednostnih občutkov in pojmovanj pri naših ljudeh« in hoče »razgaliti njih pravo vsebino«. Morda malo preveč dramatizira oziroma resno jemlje take poskuse poniževanja, misleč da gre res za kako omalovaževanje in preziranje s strani naših narodnih nasprotnikov, kajti v resnici se povprečen Slovenec že presneto malo meni za tako pisarjenje in ga nikakor ne vzame resno, kvečjemu se še tu pa tam ujezi nad njim, kot ravno J.S. Že davno namreč ve, da se skriva za takim doživnim poniževanjem samo strah, ki izvira iz občutka manjvrednosti na drugi strani. Namreč na tisti strani, ki dobro ve, da bi podlegla povsod, kjer bi se morala v enakih pogojih meriti z nami, razen morda v glasbi ali v pripravljanju makaronov. To je dovolj jasno pokazala zadnja vojna. Problem je samo v tem, da Slovenci nimamo

možnosti, da dokažemo, kaj veljamo, kot narod, ker nimamo instrumenta, ki bi nam omogočil mednarodno enakopravnost in direkten dostop do najvišjih mednarodnih ustanov, in zato tudi ne mnogo drugega, kar omogoča drugim narodom, da se z lahkoto vzpenjajo nad nas in nas puščajo zadaj. Če pa bi se odvijala ta mednarodna tekma v enakih pogojih in bi lahko štartali tako opremljeni kot drugi, pa bi videli. Zato se nam zdi, da je v razmišljanju J.S.-a malo preveč pesimizma in jadikovanja. V bistvu je to samo trošenje energije, to njegovo polemično odgovarjanje na čenče in obrekovanja.

V obširno polemiko z leninizmom se spušča Franček Križnik v svojem spisu »Med komunistično diktaturo in demokracijo«, ki ga je začel objavljati že v prejšnji številki in se bo še nadaljeval. Ta polemični spis je napisan živahno in bistro ter je obilno oprt na dokumentacijo iz komunističnih virov. V slovenskem prevodu je objavljen članek Pierra Aymonoda »Jezikovni spor v Val d'Aosti«. Mogoče prinaša »Zaliv« malo preveč takih jezikovnih spisov, kar mu jemlje prostor za važnejše in bolj aktualne probleme, kot jih je načel npr. v uvodniku in kot prihajajo vsaj delno do izraza v Pahorjevi polemiki s pisateljem Jožetom Javorškom v »odprtem pismu« pod naslovom »Etika na razprodajki«. Pahorjev polemični odgovor Javoršku na njegovo pisanje o Kocbeku v knjigi »Nevarna razmerja« je temperamenten in zanimiv, vendar pa se nekoliko preveč vrtil okrog Kocbeka in Javorška samega, medtem ko gre v teh sporih dejansko za mnogo bolj bistvene stvari, ki pa ostajajo v tej polemiki preveč v ozadju. Imamo vtis, da Pahor neglede na svoje dobre namene in svoj pogum ter odkritost malo preveč izčrpava svoje polemične moči v obrambi Edvarda Kocbeka, ki je končno sposoben, da se sam brani pred takimi krivičnimi, a ne preveč učinkovitimi napadi; to je celo dolžan samemu sebi in drugim. Pahor pa bi lahko pisal marsikaj bolj zanimivega in nujnega. Tudi sam bi lahko šel bolj z nasmehom mimo Javorškovih zafrkancij in upošteval, da mu jih narekuje morda bolj obup kot kaj drugega.

Naj omenimo še nadaljevanje Banovega satiričnega romana »Moč v belem«, esej dr. Jožka Šavlija o nedavno umrlem starem furlanskem pesniku in prevajalcu zdravniku dr. Francu de Gironcoliju, ki je zelo dobro napisan in pomeni prispevek več k medsebojnemu boljšemu poznanju Slovencev in Furlanov, »Svobodno tribuno«, ki polemično obravnava razne aktualne zadeve, ocene knjig in revij ter glose o »Slovenščini v javnosti«.

fj

REVIJA »LA BATTANA«

V Tržaški knjigarni je dobili novo, 51. številko revije »La battana«, ki jo izdaja italijanska manjšina v Jugoslaviji oziroma njena založba EDIT na Reki. Revija prinaša veliko poezije, pripovedno leposlovje, eseje in poročila

Nova Detelova knjiga

Pri založbi Rhombus na Dunaju je izšla pred nedavnim nova v nemščini napisana knjiga Leva Detela »Imponiergebärden des Herrschens« (Imponirajoče vedenje gospodovanja). To je satirično delo, v katerem se Detela norčuje iz diktatorjev in vseh tistih, ki vsiljujejo drugim svojo oblast. Kritike v tisku nemško govorečih dežel (v Avstriji, Nemčiji in Švici) so prav ugodne in naglašajo, da je zajemal Detela nedvomno iz stvarnosti ter je imel v mislih tudi resnično vladajoče diktatorje, hkrati pa je občutili v nje-

govni knjigi tudi Kafkov vpliv, vendar pa le posredno, kajti »Detelov in Kafkov svet (groteskni pojav) se srečata, a zdrkneta drug mimo drugega, ne da bi se naravnost dotaknila« (»Der Bund«, Bern).

Kot poudarja med drugim »Wiener Zeitung«, Detela izvrstno obvlada vsa stilistična in jezikovna sredstva. Hkrati opozarja, da je napisal Detela poleg številnih knjig v slovenščini tudi že več knjig v nemščini (avtor stalno živi na Dunaju), npr. »Kraljev kip« itd.

Sodobno kmetijstvo

Mastitis pri kravah molznicah

Mastitis krav je bolezen, ki je še vedno velik ekonomski in zdravstveni problem. Bolne krave dajo manj mleka, poleg tega pa je mleko krav z mastitisom slabše kakovosti, ni primerno za potrošnja in niti za predelavo. Nekateri mikrobi, ki povzročajo mastitis, ogrožajo tudi ljudi. V mleku zdravljenih krav najdemo lahko tudi ostanki antibiotikov, ki niso brez nevarnosti za potrošnika. Mastitis ali vnetje vimena je akutni ali kronični vnetni proces mlečne žleze mlečnih kanalov, parenhima, intersticija, pri čemer je sekret mlečne žleze spremenjen; v njem ugotavljamo povečano število celic, druge proizvode vnetja, navadno tudi mikrobnih povzročiteljev vnetja. Glede na klinična znamenja razlikujemo akutni in kronični mastitis ter latentno infekcijo vimena. Pri akutnem mastitisu so klinična znamenja dobro izražena (otekla in boleča vimenska četrt, močno spremenjeno melko). Kronični mastitis je lahko kliničen z vidnimi znamenji bolezni (zatrdine, suhe četrti) in s spremembami v sekretu, ali subkliničen brez očitnih znamenj bolezni, vendar s spremenjenim mlekom. O latentni infekciji govorimo, kadar v mleku ugotovimo samo mikrobnih povzročiteljev brez povečanega števila celic v mleku in brez kliničnih znamenj v vimenu. Najnovejši podatek pravi, da število bolnih krav narašča in je 20 odstotkov molznic bolnih (zato nadaljevanje skrbno preberite).

Pri nastanku mastitisa gre za vzajemno škodljivo delovanje mikrobnih povzročiteljev in zunanjih dejavnikov, ki zmanjšujejo odpornost vimena ali vsega organizma. Neposredni povzročitelj mastitisa pa so mikrobi streptokoki in stafilokoki, redkeje pa bacilarni povzročitelji, glive, le redko pa virusi.

Mastitis ugotavljamo s kliničnimi, laboratorijskimi in drugimi pomožnimi metodami. Mikrobnih povzročiteljev mastitisa ugotovimo le z bakteriološko preiskavo vzorcev mleka.

Klinično preiskavo opravimo z adspicijo in palpacijo vimena. Akutno obliko spoznamo po oteklini in zatrdelosti prizadete vimenske četrti, po občutljivosti pri vtipavanju in po spremenjenem sekretu, lahko pa je prizadeto tudi splošno zdravstveno stanje živali. Pri sumu na akutni mastitis izmerimo tudi telesno temperaturo bolne živali.

Na kronično obliko mastitisa moramo pomisliti, če pri molži v prvih curkih mle-

ka ugotovimo kosmiče, če so v hlevu krave z zatrdinami v vimenu, z gluhimi seski in atrofičnimi četrtmi, ter se je proizvodnja mleka zmanjšala. Pri kroničnem subkliničnem mastitisu so spremembe vidne le v mleku, kjer je povečano število celic, ugotovimo pa tudi povzročitelje. Nujne so pomožne metode in bakteriološka preiskava.

Pri latentni infekciji vimena ni povečanega števila celic v mleku, pač pa so v njem mikrobnih povzročiteljev, ki jih lahko ugotovimo le z bakteriološko preiskavo. S pomožnimi hitrimi metodami ugotavljamo motnje v sekreciji mleka, ki pa so najpogostejše posledica vnetja vimena. Pomožne metode slonijo na ugotavljanju sprememb v mleku iz prizadete četrti (povečano število celic v mleku, sprememba Ph, kosmiči v mleku). Med pomožne metode štejejo preskus prvih curkov mleka, kalifornijski preskus z mastitis reagensom, ugotavljanje števila celic v mleku in še nekatere. Nekaj jih lahko opravimo ob kravi v hlevu, druge pa v laboratoriju. Preskus prvih curkov mleka opravimo tako, da izmolzemo par curkov mleka (pred molžo) v posodo s črnim dnom ali v posodo s sitom, ali na poševno položeno črno ploščico v loncu. Zdravo mleko je enakomerno belo, v mleku iz vnete četrti pa opazimo kosmiče.

Drugi poskusi so laboratorijski, omejenim pa lahko, da se z naraščanjem števila celic v mleku spreminjajo tudi kemične lastnosti mleka, večja se količina klora, natrija in dušika, manj pa je kalija in laktoze. Tudi kalifornijski preskus opravimo v hlevu z mastitis reagensom, ki vsebuje alhalarilsulfonate, ki se vežejo s sestavinami levkocitov v mleku. Pri tem rabimo pladenj s štirimi vdolbinicami, v katere nalozemo nekaj curkov iz vsake četrti. Nato dodamo količino reagensa in pomešamo s krožnim gibanjem pladnja. Pri pozitivni reakciji se zmes zgosti in spremeni barvo. Pladenj je zato posebej izdelan. Več kakor 500.000 celic v ml mleka in pozitivna bakteriološka preiskava (ugotovitev povzročiteljev mastitisa) pomeni torej mastitis. Vzorce mleka za preiskavo lahko vzamemo iz vsake četrti, vsaj 10 ml, skupen vzorec iz vseh štirih četrti, iz vrčev ali iz mleka vseh krav v hlevu ali čredi.

Za ugotavljanje mastitisa je nujno kombinirati elektronsko mikroskopsko metodo štetja celic z bakteriološko preiskavo. Za slednjo je treba vzeti mleko iz vsake četrti posebej, kajti skupni vzorec nam ne pomaga, ker ne moremo ugotoviti, koliko četrti je inficiranih in kakšni mikrobi so v posameznih četrtih. Večkrat je namreč inficiranih več četrti, pa tudi infekcija z različnimi mikrobi ni redka. Vimena in seskov pred odvzemom ni treba prati, če le niso preveč umazani. Obrišimo jih s papirnato brisačo, namočemo v primerno razkužilo (cevtavlon), nato pa očistimo in razkužimo seskovo papilo z alkoholom.

(dalje prihodnjič)

Sovjetska revija trdi...

Znana sovjetska revija »Novi Časi« je objavila v svoji zadnji številki daljši članek, ki svari zahodni delavski razred pred utvarom, da je možen prehod od kapitalizma v socializem brez revolucije. Delavski razred na Zahodu — pravi revija Novi Časi — si dela utvare, če misli, da bo lahko dosegel oblast samo s tem, da bo deloval znotraj kapitalističnega sistema in v okviru oblik in institucij meščanske demokracije. Slednje so sicer važne — nadaljuje sovjetska revija — vendar je jasno, da se družbena revolucija ne more izvesti s pomočjo volitev. Naloga avantgarde delavskega gibanja je, da se zna odločiti v pravem trenutku, in sicer v skladu z voljo večine. Izbrati mora primeren trenutek, ko je možna korenita sprememba kapitalističnega sistema, kar pa se lahko doseže le z revolucijo, zaključuje svoj članek sovjetska revija Novi Časi.

MISIJONARJI V RODEZIJU

Papež Janez Pavel II. je v nagovoru na vernike, ki so se zbrali v Castelgandolfu, priporočil, naj molijo za pomirjenje v Rodeziji.

Črnski gverilci so prejšnji petek v Rodeziji v bližini meje z Mozambikom ugrabili okrog 50 misijonarjev, redovnic in bolničark. Zdi se, da so jih odpeljali v Mozambik. Črnski gverilci so doslej v Rodeziji ubili 36 misijonarjev ter štiri otroke v enem izmed misijonov.

Med množico v Castelgandolfu je bila tudi skupina vietnamskih beguncev, zlasti otrok, ki so te dni dopotovali v Rim. Papež jim je voščil, da bi se dobro počutili v Italiji.

—o—

»ZGODOVINA SLOVENEV« — BESTSELLER

Navadno se trdi, da se Slovenci na splošno malo zanimamo za svojo zgodovino oziroma da smo brezbržni za svoje narodne zadeve. Da temu ni tako, pa dokazuje med drugim tudi velik knjigotržni uspeh pred kratkim izdane »Zgodovine Slovencev«, kolektivnega dela večjega števila zgodovinarjev, med katerimi so tudi Bogo Grafenauer, Ferdo Geštrin, Metod Mikuž, Janko Jeri, Vasilij Melik in Tone Zorn.

Samo v Tržaški knjigarni so doslej prodali nad 400 izvodov te obsežne, okrog 1000 strani obsegajoče in ne prav cenene knjige, ki je izšla pri Cankarjevi založbi.

KISSINGER IN SALT-2

Ameriška senatna komisija za zunanje zadeve je zaslišala bivšega ameriškega zunanjega ministra Kissingerja v zvezi z vsebino pogodbe o omejitvi strateškega jedrskega orožja SALT 2. Kissinger je izrazil mnenje, da bi moral ameriški kongres ratificirati omenjeno pogodbo, ki sta jo pred kratkim podpisala na Dunaju Carter in Brežnjev. Bivši ameriški zunanji minister

je dejal, da je nespametno zahtevati spremembe nekaterih členov pogodbe, češ da bi Sovjetska zveza take zahteve ameriškega kongresa po vsej verjetnosti zavrnila. V ostalem je Kissinger ostro grajal Carterjevo vladno, ker je sklenila prekiniti izdelavo bombnikov B-1 in ker je po njegovem odgovorna za zamudo pri izvajanju drugih strateških programov.

KNUT HAMSUN POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župančič OOOOOOOOOO 61 OOOOO

»Ne, nič drugega ne rečem. Ampak čudna stvar je s tistim barjem brez dna, v katero se je pogreznil brodar. To je pri tem zemljišču.«

Edevart: »Ezra je bil bedak, da je to kupil.«

Josefina: »Saj tudi ne bi bil kupil, ampak Karolus ni hotel dati njive brez barja, hotel se je iznebiti barja, in tega mu tudi ni zameriti, ker je spravilo njegovo ženo v nesrečo.«

»Pa veš, kaj je dal za ta svet?«

»Ne vem. Pravijo pa, da je Karolus poceni prodal.«

»Lahko bi bil kupil od mene,« je rekel Edevart. »Na Trondhjemschem imam posestvo.«

Josefina je majala z glavo: »Ti moj lju-bi Bog, Edevart, ti imaš tudi posestvo?«

Edevart se napihne: »Pa ne najmanjših eno, to smem že sam reči.«

Vso zimo sta oba kramarja pohajala s svojim blagom malo doma in po sosednjih srenjah, prodala to in ono, ljudje bi bili radi kupovali, ali za denar je bila trda, marsikaj sta morala dati na vero, dokler se ne vrnejo možje z Lofotov. To je bil čas, da so ljudje mnogo hodili k čolnu v zunanjem zalivu, ko pa je počasi prišla pomlad in se je led stajal, sta priveslala s svojo plavajočo trgovino do ribiških kolib v notranjem zalivu in ga po nepotrebnem zasidrala z dvema sidroma in še privezala s konopcem na breg. Ko so se Lofotci vrnili, si Teodor ni mogel kaj, da se ne bi bil ponorčeval o tem čvrstem vezu: »Poglejte jo no, Edevartovo galeaso, viharja pričakuje tukaj na Atlantskem oceanu!«

Zdaj pa sta hodila krošnjarja okrog ljudi in zahtevala svoj denar, večino sta dobila, in sta se zopet mogla kazati s prsi, napetimi od rejene denarnice. Edevartu je to dobro delo, tudi se ni pritoževal, poslal je na jug denarno pismo in naročil novega blaga, neverjetno, kako se je gibal, ko pa sta prišla oba zaboja iz Trondhjema, res ni vedel, kam s tolikim blagom.

»Postaviti si moraš tukaj doma štacuno in tukaj trgovati,« je rekel Avgust, ki je imel ideje.

»Kam pa misliš!«

»Kam mislim? Ali ne moreš imeti štacune tukaj v zalivu prav tako kakor Gabriel-sen, ki je tičal tam v svojem kotu in trgovati in prišel na kant? Seveda moraš, zidati moraš štacuno.«

Edevart je odgovoril, da ne mara poslušati takih zaletelosti.

Njegov dom je postajal polagoma zbirališče. Ljudje iz zaliva niso imeli toliko zabav na izbiro, edina izprememba je bil starec iz Lofotskega fjorda, ki je tukaj sušil svoje ribe. Ali on je prihajal leto za letom in jim ni bil več nič novega. Sicer so potekali dnevi brez velikih dogodkov. Joakim je delal na svoji njivi in sejal, in Ezra je pridno krčil svoj svet, polagal kamenje za temelj in ravnal stavbišče. Pri kramarjih je bilo le več zabave. Stari oče doma pri Edevartu je bil sicer pobožen in tih, vendar je bil strpen mož

in ni kazalo, da bi nerad gledal tujce pri sebi. Zlasti so vrel k njim o praznikih po službi božji, vidite, bili so spodobni sosede, ki so se samo oglašali, da so prerešetalci novice, katere so slišali pred cerkvijo. Hoteli so vedeti, kaj sodita Edevart in Avgust o teh rečeh, to sta bila dva možaka, ki so jih mogli izpraševati o novi zvezdi, odkriti na nebu, in o vojni med Nemčijo in Francijo. Tako, postavim, Edevart, on je imel pod palcem, imel je blaga in denarja, vodil je že jahto in opravljal marsikaj, in Avgust, on je obhodil ves svet. Oba sta bila dečka kot le kaj, in Avgust ni bil manjši med njima. Kadar se je Teodor — tisti, ki je imel kilo in drugega nič — kadar se je začel kateri Avgustovih pripovedk smejeti, so mu drugi kmalu sapo zaprli. Edevart je tovariša v zvezde koval, se z njim bahal, ga izpraševal vpricho vseh za svet in mu pridobil spoštovanje — Teodor naj se le nič ne korači!

Edevart je priželel svojemu tovarišu, da je mogel pripovedovati o svojem življenju, podpiral ga je s kimanjem, polnim zanimanja in z vprašanji, in ga ni ustavil, tudi kadar je oni na vse grlo lagal. To je bilo mnogo snovi za nedeljske večere vse poletje, izplačalo se je poslušati! Temna točka je bila, kje se je Avgust naučil umetnosti na harmoniko, in on ni storil ničesar, da bi razdril skrivnostnost, ki ga je še vedno ovijala, govoril je o drevesih s srebrnimi listi, o manji, ki pada v jezera, o ladjah na dvanajst jabolov in o ljudeh, ki imajo zelene obraze in dočakajo štiristo let. —

»Pa si jih videl?« je vprašal Teodor.

Če jih je videl — Avgust je videl še vse kaj drugega! Imenujte katerokoli deželo ali kraljestvo na svetu, Avgust ga pozna. Edevart je držal sam v rokah snop z osmimi ključi, ki so spadali v Indijo, jeli da?

Edevart je prikimal.

»Da,« je rekel Avgust, »in ti si me videl tako revnega, ko se mi je ladja razbila in sem vse izgubil, pa ni dolgo trajalo, in že sem odšel s celim tovorom biserov in dijamantov na semenj v Levanger, in častili so me pastor in gosposka. Kaj, saj to menda veš, Edevart?«

Edevart je prikimal.

Teodor: »Ne razumem, odkod jemlješ sredstva!«

Avgust je skrivnostno molčal, toda neki drug poslušalec se je oglasil: »Da, to bi ti rad vedel, Teodor, ampak tebi in meni to ni dano!« In Avgust je zažarel, odprl je svoja preblazena zlata usta in pustil svoji fantaziji uzdo, o Bog, to je bilo kaj poslušati! In Edevart ga je pustil, da je slavil zmago.

»Kako se je že imenoval tisti kralj v Indiji?« je vprašal Edevart. Vprašal je samo, da bi ljudje iz zaliva slišali nenavadno indijsko ime.

Avgust pa je premišljal: »Ali ni bil kralj Ahab? Ne morem se spomniti. Kako bi si mogel zapomniti vse kralje in ljudi vsega sveta, ki sem jih srečal! Tega en sam človek ne more obdržati v glavi. Ali zdaj si me nečesa spomnil, in to se je zgodilo v svetli mesečni noči, bilo je tam, kjer se stikata Praetorija in Kolumbija —«

»Kaj se stika?« je vprašal Teodor.

Avgust: »No, ti dvomiš, že vidim —«

»Ali ne moreš držati gobca, Teodor!« je zavpil razjarjeno neki poslušalec.

»Vprašal sem samo, kaj se tam sreča.«

»Praetorija in Kolumbija,« je rekel Avgust. »Te dve se srečata. To sta dve reki, takšni sta, kakor dvoje velikanskih morij in ženeta se druga proti drugi na svetu tako, kot da sta pobesneli in se hočeta bojevati, deset milj daleč slišiš bobnenje in pena brizga tako visoko, da imajo ljudje tam več sončni mrk. Zdaj seveda spet lahko vprašaš, Teodor, odkod dobivajo svetlobo. In v nekem oziru imaš prav, ampak tam imajo samo mesečino, ali to je mesečina drugačne vrste kot naša, ne smeš jih primerjati med sabo, zato ker je svetletja kakor pri nas sonce.«

»Kaj se ti je tam pripetilo?« je vprašal Edevart.

Avgust je premišljal: »Nekako sem pozabil. Ali ni bilo to tam, kjer sem brédel po zlatu?«

»Po zlatu?« je vzkliknil Edevart sam ves radoveden.

»Bog pomagaj, po suhem zlatu! Nisem mogel verjeti, ali ko sem si pogledal škornje, so mi bili res pozlačeni. Topotal sem in cepetal, pa ga nisem mogel otresti. Tedaj sem se sčajmal, stekel sem na ves tek proti vodi k ladji, skočil na palubo in obvestil kapitana. Ali nobeden mi ne bi bil verjel, če ne bi bili videli zlata na mojih škornjih.«

Avgust je molčal. Poslušalci so napeto čakali. Dalje, kako je bilo potem?

»Kaj je bilo? Tako je bilo, da niso hoteli ne kapitan ne drugi ponoči z menoj tja. Naslednji dan smo šli nemudoma na tisto mesto, ali zlato je izginilo.«

»To je pa že od sile!« je vzkliknil razburjeno Teodor. »Potemtakem nisi imel nič od tega?«

Avgust je Teodorja naravnost pogledal in odgovoril: »Tako, misliš!«

»No, da, kaj naj si mislimo?« je vprašal prejšnji, ki ga je zmotila pripovedovalčeva gotovost.

»Ne, vidite, nisem bil tak tepec, kakor si vi mislite,« je rekel Avgust. »Ko niso hoteli takoj z menoj, sem vso noč ležal in premišljal in zjutraj sem jih vodil vsepovsod, samo pravega mesta jim nisem pokazal.«

»Tega pa menda vendar ne!« so se oglasili poslušalci.

»Da ne? Bilo je moje zlato. Ni mi ga bilo treba trositi drugim. Ne, hvala! Ta bi bila lepa!«

Nekateri iz zbora so mu pritrjevali, češ da je imel prav, oni bi bili enako storili, neugnani Teodor pa je prigovarjal: »Zakaj si pa potlej obvestil kapitana?«

Avgust je odgovoril važno: »To je bila moja dolžnost.«

Dolga tišina. Vsi so sedeli in vsak si je mislil svoje. A, tam je tedaj Avgustov vir, kadar pritisne sila, to je razlaga, kako more mornar, ki se mu je ladja razbila, potovati z zalogo dijamantov v Lavanger na semenj! Ta presneti Avgust, pozna torej tisto mesto na vsem širem svetu, kjer gazi po blatu, čista, gola resnica je, zdaj se je razodel.

(Dalje prihodnjič)